

Høringsnotat

Endringer i finnmarksloven

1 Hovedinnhold

Kommunal- og moderniseringsdepartementet fremmer i dette høringsnotatet forslag om endringer i finnmarksloven. Finnmarksloven gjelder forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke. Som følge av Stortingets vedtak av 8. juni 2017 om regionreformen skal Troms og Finnmark fylker slås sammen fra 1. januar 2020. Dette gjør det nødvendig å foreta endringer for å tilpasse finnmarksloven den nye fylkesinndelingen.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår å videreføre forvaltningsordningen for det samme området hvor loven gjelder i dag. Sammenslåingen av fylkene krever enkelte justeringer i loven. Departementet foreslår å endre loven slik at det vises til det geografiske området Finnmark der det i dag står Finnmark fylke. Videre har finnmarksloven regler om valg av styremedlemmer til Finnmarkseiendommen, samt om utdeling av overskudd fra Finnmarkseiendommen. Disse bestemmelsene er i dagens lovgivning knyttet til Finnmark fylkesting og Finnmark fylkeskommune.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil konsultere med Sametinget og fylkestingene i Finnmark og Troms om lovendringene før lovforslaget sendes til Stortinget.

2 Departementets vurderinger. Forslag til lovendringer

Flere steder i loven er det vist til Finnmark fylke. Departementet foreslår å endre lovteksten ved å henvise til det geografiske området Finnmark, i stedet for Finnmark fylke. Det geografiske området Finnmark vil da tilsvare det området som per i dag utgjør Finnmark fylke.

I dagens lovtekst er det også henvist til Finnmark fylkesting, Finnmark fylkeskommune og fylkesmannen i Finnmark. Dette endres i tråd med det nye navnet på organene.

Finnmarksloven § 7 regulerer hvordan medlemmer til Finnmarkseiendommens styre skal velges. Ifølge dagens bestemmelse velger Sametinget og Finnmark fylkesting tre medlemmer med personlige varamedlemmer hver. Alle må være bosatt i Finnmark. I forslaget er det lagt opp til at tre medlemmer med personlige varamedlemmer skal velges av nye Troms og Finnmark fylkesting. Forslaget innebærer en endring ved at fylkestingspolitikere fra Troms er med på å bestemme hvem som skal styre Finnmarkseiendommen. Samtidig legger forslaget,

som i dag, opp til at medlemmene og varamedlemmene må være bosatt i området som tidligere utgjorde Finnmark fylke.

I § 16 reguleres det hvordan medlemmer til kontrollkomiteen velges. I forslaget legges det opp til at ett medlem til kontrollkomiteen med personlig varamedlem velges av det nye fylkestinget.

Lovens § 15 har en bestemmelse om at styret i Finnmarkseiendommen kan bestemme at et eventuelt overskudd kan deles ut til Finnmark fylkeskommune, Sametinget eller allmenntilgode formål som kommer fylkets innbyggere til gode. I forslaget legges det opp til at den nye fylkeskommunen skal kunne motta overskudd dersom styret beslutter dette. Departementet foreslår at ordningen avgrenses, slik at eventuelle tildelinger må komme innbyggerne i det som i dag utgjør Finnmark fylke, til gode.

3 Merknader til de enkelte bestemmelser i lovforslaget

Til § 1, § 22 første ledd, § 23 første ledd, § 25 andre ledd og § 29 andre ledd

Det foreslås å endre bestemmelsen bruk av begrepet Finnmark fylke, til å vise til det geografiske området Finnmark. Forslaget innebærer at lovens ordning i hovedsak blir videreført når Troms og Finnmark fylke blir slått sammen. Lovens geografiske virkeområde vil være det samme.

Tittelen på loven endres tilsvarende. Lovens korttittel endres slik at den skrives med stor bokstav, i tråd med anbefalingene fra Språkrådet.

Til § 2

Det er tatt inn en presisering i første ledd om at Finnmark skal forstås som det området som utgjorde Finnmark fylke 1. juli 2006, da det meste av loven trådte i kraft, og Finnmarkseiendommen overtok Statskogs eiendommer i Finnmark. Dette er Alta, Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Hasvik, Hammerfest, Kautokeino – Guovdageainnu, Karasjok – Kárášjoga, Kvalsund, Lebesby, Loppa, Måsøy, Nesseby – Unjárgga, Nordkapp, Porsanger – Porsáŋggu – Porsanki, Sør-Varanger, Tana – Deanu, Vadsø og Vardø kommuner.

Til § 7 andre ledd, § 7 sjette ledd, § 10 tredje ledd, § 10 sjette ledd, § 16 første ledd, § 16 femte ledd og § 31 andre ledd

I dagens lov er noen oppgaver og funksjoner knyttet opp til Finnmark fylkesting. Forslaget innebærer at en legger disse til det nye fylkestinget. Dette innebærer en viss endring i forhold til dagens situasjon.

Når det gjelder § 7 andre ledd, vil det innebære at hele det nye fylkestinget er med på å velge representantene til styret til Finnmarkseiendommen. Dette innebærer at også representanter fra tidligere Troms fylke vil være med på å bestemme hvem som skal sitte i Finnmarkseiendommens styre. Styremedlemmene må fortsatt være bosatt i Finnmark.

Forslaget innebærer også at det nye fylkestinget får oppgaven med å oppnevne et medlem til kontrollkomiteen, jf. § 16 første ledd. De andre to medlemmene oppnevnes av henholdsvis Sametinget og Kongen (Kommunal- og moderniseringsdepartementet iht. kgl. res. 8. april 2011 nr. 387). Videre vil det nye fylkestinget være mottaker for kontrollkomiteens rapport, jf. § 16 femte ledd.

Til § 15

Finnmarkseiendommens virksomhet har ikke som formål å gå med overskudd, men dersom dette skjer, kan styret beslutte å dele ut hele eller deler av overskuddet av virksomheten. Overskuddet kunne ifølge den tidligere bestemmelsen gå til fylkeskommunen, Sametinget eller til allmennyttige formål som kommer fylkets innbyggere til gode. Lovendringen innebærer at Troms og Finnmark fylkeskommune kan være mottaker av et eventuelt overskudd, dersom Finnmarkseiendommens styre beslutter det. Dersom fylkeskommunen er mottaker av overskudd, stilles det krav om at midlene må komme Finnmarks innbyggere til gode. Det ligger til styret å bestemme om overskuddet skal deles ut, og hvem som skal motta midler.

Til § 18 andre ledd og § 46 første ledd

Forslaget innebærer at det nye fylkesmannsembetet vil bli klageorgan for avslag på krav om innsyn i Finnmarkseiendommens saksdokumenter, jf. § 18 andre ledd, og Finnmarkskommisjonens saksdokumenter, jf. § 46 første ledd.

Forslag til lov om endringer i finnmarksloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i *Finnmark*
(*Finnmarksloven*)

I følgende bestemmelser skal uttrykket "Finnmark fylke" endres til "*Finnmark*":
§ 22 første ledd, § 23 første ledd og § 29 andre ledd.

I følgende bestemmelser skal uttrykket "Finnmark fylkesting" endres til "*Troms og Finnmark fylkesting*": § 7 andre ledd, § 16 første ledd og § 31 andre ledd.

I følgende bestemmelser skal "Finnmark fylkesting" endres til "*fylkestinget*": § 7 sjette ledd, § 10 tredje ledd, § 10 sjette ledd og § 16 femte ledd.

I følgende bestemmelser skal uttrykket "fylkesmannen i Finnmark" endres til "*fylkesmannen i Troms og Finnmark*": § 18 andre ledd og § 46 første ledd.

§ 1 første ledd skal lyde:

Lovens formål er å legge til rette for at grunn og naturressurser i *Finnmark* forvaltes på en balansert og økologisk bærekraftig måte til beste for *innbyggerne* og særlig som grunnlag for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv.

§ 2 første ledd skal lyde:

Loven gjelder for fast eiendom og vassdrag med naturressurser i *Finnmark*. Med *Finnmark* menes det området som utgjorde *Finnmark fylke* 1. juli 2006.

§ 15 første ledd skal lyde:

Dersom Finnmarkseiendommen i bankinnskudd, kontanter og lignende har aktiva som fratrukket eventuell gjeld overstiger det som trengs av reserver for å sikre driften, kan styret beslutte at overskuddet helt eller delvis skal utbetales til *Troms og Finnmark fylkeskommune*, Sametinget eller allmennyttige formål. *Overskudd som deles ut til fylkeskommunen eller allmennyttige formål, skal komme Finnmarks innbyggere til gode.*

§ 25 andre ledd skal lyde:

Finnmarkseiendommen kan gi andre enn dem som er bosatt i kommunen eller i *Finnmark*, ytterligere adgang til å utnytte fornybare ressurser som nevnt i §§ 22 og 23

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.